

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitors ára 16 fillér.

Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetmények 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Két malomkő.

A szabadelvűség Magyarországon két malomkő közé került — mondotta gróf Tisza István, minap Aranyosmaróthon tartott beszédében — az egyik a túlhajtott felekezetség, a másik az atheisztikus radikalizmus.

Hogy Magyarországon az utóbbi 20—25 év alatt az atheisztikus radikalizmus tért hódított, az tagadhatatlan tény. A tudományban, az irodalomban, a művészetekben, a politikában, a sociális viszonyokban, a mindennapi élet magán- és nyilvános vonatkozásaiban egyre növekszik azoknak a tömegeknek a száma, melyek az atheizmus hirdetése és az atheisztikus szellem érvényesítése által minden pozitív hitet, mint babonát, mint szellemi sötétséget, mint erkölcsi megtévelyedést megvetnek és kicsúfolnak.

Az alattunk levő mélységek minden pontjáról zúgva hallatszik fel az atheisztikus radikalizmus tomboló árjának rohanása. Ezt gróf Tisza István jól látta, jól hallotta meg.

De Tisza azt is látja, hogy ez az irány a szabadelvűséget őrli, törli, pusztítja. Ezt is jól vette észre. A szabadelvűséget tényleg gyűlöli az atheisztikus radikalizmus, mert a szabadelvűség nem

radikális rendszer. Egy nagy érdekszövettség a szabadelvűség, mely egynehány ezer ember magánérdekének a kielégítése céljából keletkezett és áll fenn s ezen kezek között a szabadelvűség sem a vallásnak, sem a trónnak, sem a hazának, sem a tekintélynek nem olyan ellensége, a mely ezen intézmények megdöntését közvetlen célnak tartaná. Neki jó a vallás is, ha azt érdekeinek a szolgájává teheti, jó a trón posíciójának a megerősítésére, jó a haza reklámra és félrevezetésre, jó a tekintély — saját bőrének a megvédésére.

De mihelyt a vallás a néprétegek érdekében emeli fel szavát, mihelyt a trón a közjavak gyarapítására utalja a kormányzatot, mihelyt a haza áldozatot kíván a magáncélok hátrányára, mihelyt a tekintély a közsabadságokat veszi védőszárnyai alá, azonnal ellene fordul a szabadelvűség a vallásnak, a trónnak, a hazának és a tekintélynek.

A szabadelvűségnek ez az elvtelen, tojás táncot járó opportunizmusa az, a mi miatt az atheisztikus radikalizmus, a mely különben a szabadelvűség méhéből született, halálosan gyűlöli a szabadelvűséget.

Az atheisztikus radikalizmus, a szabadelvűségnek végső konzekvenciája. Véglek, szélsőség. A végletek és szélsőségek pedig azzal a természettel bírnak, hogy

mindig a legélesebben ellenmondanak annak a rendszernek, melyből keletkeztek. Az állami és társadalmi életben például a forradalomból anarchia keletkezik, mint véglete a forradalmi szellemnek s a tapasztalat mutatja, hogy az anarchia nagyobb ellensége a forradalomnak, mint a közrendnek és az anarchisták jobban gyűlölik a hozzájuk nem csatlakozó forradalmárokat, mint a közrend híveit, mert az előbbiek eljárásában a forradalmi elv megtagadását látják, árulásnak tartják azt, hogy a forradalmárok a felúton megállottak.

Ugyanilyen a viszony a szabadelvűség és az atheisztikus radikalizmus között. Amaz megáll annak az útnak a felén, a melynek végső pontjához emez merészen elmegy. Innét közöttük a nagy háború.

A másik malomkő, melyről Tisza és vele a liberálisok mindnyájan beszélnek, a túlhajtott felekezetség.

Magyarországon tényleg van még ma is túlhajtott felekezetség. Ezt Tisza István gróf atyja, Tisza Kálmán honosította meg a magyar közéletben, a ki alatt a kálomistaság, az emberek protestáns vallása volt a fő kvalifikáció a kormány kegyétől függő állások elnyerésénél, míg a katolikusok visszaszorítottak. A protestáns vallású férfiaknak saját vallási szervezeteik élén való közszereplése — me-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGÁJA.

Életem.

— Irta: Erdős Renée. —

Ó az én életem!...

Isten egy kertet bevetett
Virágokkal beültetett.
Sugárral, harmattal megáldott,
Rábocsátott illatot, álmot,
Megtöltötte dallal és fényvel,
Szerellemmel és üdvösséggel.

—
És mikor minden virult, érett,
S tobzódott a kertben az élet:
Isten, ki előre lát
Minden titkot, minden csodát,
S a nagy virulás sorját tudja
S hol nő a gaz és a dudva:
Egy csillogó tavasznapon
A kertet hirtelen becsukta.

—
Ó az én életem!

Dollár és kutyabőr.

Rövid két év alatt a magyar főúri világ fiataljai két feltűnő magyar-amerikai házasságot kötöttek. Széchényi László grófnak Vanderbillt Gladisszal történt egybekelése óta Sigray Antal gróf is nászolt Miss Henriett Daly-val, a kit e napokban hozott haza és nagy ünnepek között vezetett be Ivánczra ősei kastélyába.

Az amerikai közvélemény mindig felingerlődik, valahányszor egy-egy amerikai milliomos leánya európai főúri család tagjához megy nőül s az apja által összeszerzett milliákat a főúri család címerének megmarányozására használja, mert bizony a származás és pénz legfelső százainak körében ritkaság az ilyen amerikai házasságkötéseknél, hogy pusztán szerelemből történjen, mikor a vőlegény nem a dollárokért vitorlázik Amerikába.

Ez az ellenszenv az európai előkelő szerencsevadászok s a kilenc vagy több ágú koronára áhító kisasszonyok ellen többféle módon nyilvánul. Texasban például súlyos adókkal akarják megróni az odautazó főúri sarjadékokat, egyebütt pedig, különösen New-Yorkban, a hírlapok folytatnak hadjáratot ellenük a közönség helyeslése mellett, mert hazafiatlanságnak is bélyegzik, hogy

az Amerikában szerzett dollárokat Európába kiviszik.

Pár év előtt H. Marquisnak, egy előkelő angol főúrnak második fia Y. gróf vette el Th. Cornéliát, kinek apja sikerült üzletekkel hatalmas vagyonra tett szert. Az esküvőnek és körülményeinek alább következő leírása, mely new-yorki lapokból van véve, jellemzi az amerikai közhangulatot s az amerikai sajtó szokimondását, mely a magánélet titkait sem kiméli.

A fiatal grófnak, mint másodszületött fiúnak nem igen jutott a különben is nagyon leapadt családi örökségből s így élete fentartásáról maga volt kénytelen gondoskodni. Mivel a társadalmi élet színpadán meglehetősen sikereket ért el, a színpadra adta magát, de a londoni színpadokon inkább a kíváncsiak érdeklődését keltette fel, mint a művészet kedvelőit, s azért átvitorlázott Amerikába. A dollárok azonban itt se nagyon hullottak az arisztokrata színész ölébe, a mig véletlenül meg nem ismerkedett a gazdag és csinos Th. kisasszonnyal, a kőszénkirályok egyikének leányával.

Az ifju hölgy nem tudott ellenállni az angol grófnak, kinek ősei között valóságos királyné is van, VIII. Henrik számos feleségeinek egyike s a ki a legelőkelőbb londoni társaságba vezetheti,

lyet mi legkevésbé sem akarunk gáncsolni — érdem számba ment; míg ugyanakkor ha egy katolikus vezérférfi csak mutatkozni mert egyháza közügyeinek a szemhatárán, azt először megócsárolták, meggúnyolták, azután pedig lehetetlenné tenni törekedtek. Példa rá gróf Apponyi Albertnek és gróf Károlyi Sándornak az esete, a kiknek nem csak politikai, hanem társadalmi és közgazdasági tevékenységét is marta, gyalázta Tisza Kálmán sajtója mindaddig, a míg a kath. köztevékenységtől vissza nem vonultak.

És ez még most is így van. Tessék egy-egy katolikus nagygyűlés után elolvasni a liberális sajtó cikkeit, a gyűlésen szerepelt kath. férfiakról és tessék elolvasni azt a kritikát, melyet egy református, vagy ágostai ev. konvent, nagygyűlés után ír a szabadelvű sajtó az ott szerepelt vezérférfiakról.

Van igenis túlhajtott felekezetiesség az országban most is, ezt is igen jól látja Tisza István, a kinek abban is igaza van, hogy ez a túlhajtott felekezetiesség malomkő, a mely örül, csak abban nincs igaza, hogy a szabadelvűséget örli. Azt nem, sőt inkább a szabadelvűség javára örül, hanem örli az ország felekezeti békéjét, ez már igaz.

Ha gróf Tisza István ennek ellenére a túlhajtott felekezetiesség vádját a néppárt ellen emeli, ezzel csak olyan önkényes állítást, olyan minden alapot nélkülöző véleményt kockáztat meg, a minőkkel tele vannak ennek az excentrikus észjárású politikusnak a beszédei. A politikai kiscsopangás Tisza beszédeiben, túl megy már a beszámíthatóság határán.

Mi minden vallásfelekezethez tartozó jogait és érdekeit tiszteljük s küzdelmünket nem a vallásfelekezetek, hanem a szabadelvű kormányrendszer ellen irányítjuk, a melynek egoisztikus törekvései a vallás és a közérkölcsvételeit és a nemzet létérdekeit is a legkomolyabban veszélyeztetik.

sőt udvarképessé is teheti nejét. Ez a fényes öv nem riasztotta vissza a pittsburgi örökösöt attól sem, hogy a fiatal grófnak több az adóssága, mint a hajaszála.

Mások persze nem így vélekedtek. A lord hitelezői valósággal összeesküdtek ellene. Az esküvő előtti nap annyira haborgatták a hitelezők, hogy csak elkésve érkezhettek a templomba, a hol az esküvői szertartásnak — amerikai előkei divat szerint — főpróbáját tartották. A próba végeztével hazatért s a fogadóban ebédet rendelt, de a vendéglős megtagadta a hitelezést. Szerencsére volt ott egy barátja, a ki megkönyörült rajta és kisegítette zavarából.

Megérkezett az esküvő napja. A vőlegény épen el akar indulni az esküvőre, mikor jön a végrehajtó és 1500 dollár követelés fejében le akarja foglalni — ha nem fizet azonnal — egyedüli vagyonát: a hivatalos okiratokat, melyekre pedig szüksége van, mert azok nélkül nem lehet megtartani az esküvőt. Nagy bajjal előteremtették az összeget.

Amerikai babona szerint rossz előjel, ha a vőlegény elkésve érkezik az esküvő napján a menyasszonyhoz. Miss Cornelia teljes háromnegyed óráig volt kénytelen várakozni. A késedelem oka az volt, hogy a két fél jogtanácsosai az utolsó

Igy gondolkodik és érez ma nap Magyarországon minden öntudatos katolikus ember, a vezérektől kezdve az utolsó közkatonáig. Ennek bizonyosságául ide jegyezzük gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspöknek a választások alkalmából kibocsátott körleveléből vett következő arany szavait:

— Két tengely körül forog a harc, két gondolatból táplálkozik az agitáció. Egyik a nemzet és társadalomfentartó keresztény eszme, a másik a minden hagyományt felforgató kozmopolita, szabadelvű irány. Ezen két sarok között közelebb, vagy távolabb a pólusokhoz, helyezkednek el a pártok valamennyien.

Az Országos Néppárt a keresztény pólusnál helyezkedett el, ott vagyunk tehát, a hol a vezéreink.

Két versenyző vasút. Az érsekújvár—komáromi vasútnak kiépítése és megnyitása szőnyegre hozta a nyitra—lévai vasútnak az ügyét, melynek nyelbe ütése által Nyitra megye délkeleti része és Bars vármegye déli része is a Dunántúllal közvetlen forgalmi összeköttetésbe jutnának.

A nyitra—lévai vasút a terv szerint a garamvölgyi vasútnak Léva állomásából ágazik el s nyugati irányban Kisszecske, Nagykálna, Mohi, Csiffár községek érintésével a zsitvavölgyi h. é. vasút Verebely állomásába fut be. Innét tovább ismét nyugati irányban haladva Kalász, Lapágyarmath, Kiscsétény, Csehi és Nagyemőke nyitra megyei községeket érinti s Köröskényénél az államvasút hálózatához csatlakozik. Köröskénytől Nyitraig az új vasút a MÁV. vonalát fogja használni 3 kilométer hosszúságban. Az egész vasút hossza 52·4 kilométer.

Ennek a vármegyénkre nézve most, az érsekújvár—komáromi vasúti vonalnak kiépítése után kétszeres fontossággal bíró vasútnak erős versenytársa a nagysurány—lévai vasút, melynek közigazgatási bejárását április hóban tartották meg. Ez a vonal a nagysurányi cukorgyár üzleti érdekein kívül Nyitra megye forgalmi érdekeire nézve egyáltalában jelentőséggel nem bír.

E két vonalnak a konkurrenciája kölcsönösen akadályozza úgy az egyiknek, mint a másiknak a kiépítését. Ámbár a nyitra—lévai vasút létesítésének útjában a zsitvavölgyi érdekeltség is áll, mint nem utolsó akadály.

pillanatban összeveszttek a házassági szerződés egyik záradéka miatt.

Az amerikai lapok éles bírálatban részesítették a vőlegény családjának eljárását, mert az pompás diadémot adott a menyasszonynak nászajándékkul, mely Clive lordtól, India meghódítójától szállt rájuk örökségül. A diadém azonban nem volt az örömapa korlátlan tulajdona, hanem családi hitbizomány s ezért a lapok azt feszegették, hogy nem is volt joga elajándékozni még a menyének sem.

Kellemetlenségeket idézett elő a menyasszony családjának magatartása is. Két fivére nem akart részt venni az esküvőben, a harmadik pedig nagy zavart támasztott azzal, hogy elment egy félórára sétakocsizásra abban a kocsiban, a melyben a menyasszonynak a templomba kellett mennie. Az egyik néni pedig, a ki menedékházat tart fenn a hajléktalan macskák számára, azért nem ment el az esküvőre, mert nem hagyhatta el ily hosszú időre a védettjeit.

Az ifjú házaspárt, mely egyenest Európába készült vitorlázni, a hajóra vezető hid dobogóján várták az immár boldog férj nagyszámú, még kielégítésre váró hitelezői a végrehajtókkal s csak azért nem lett botrány a dologból, mert még idejekorán oda jött az ügyvéd és kifizetett mindent.

A Budapesti Hírlap ez évi 111. számában, a két versenyző vonalról cikkezve, olyan megegyezést ajánl az illető érdekeltségeknek, amely minden esetre komoly figyelemre méltó. Azt ajánlja ugyanis, hogy egyesüljön a két érdekeltség mindkét vonalnak egyidejű megépítésére. Ebben az esetben az országos érdekű nyitra—verebely—lévai vonalból Nagykálnánál lehet kiágaztatni a nagysurányi szárnyvonalat, mely Bars megye déli községeinek és a nagysurányi cukorgyárnak helyi érdekeit volna hivatva előmozdítani.

A terv ebben az alakban alkalmas alapot szolgáltat egy elfogadható kompromissumra, mert bár egy ilyen megegyezés révén csökkenne mind a két vonalnak a jövedelmezősége, még így is biztosítani lehetne azt a forgalmi hasznot, mely elengedhetetlen feltétele a szóban forgó vonalak kiépítésének. A nyitra—lévai vasutat fentartaná az a nagy és gazdag vidék, melynek határait átszelné, továbbá a két végpontnak Nyitra és Léva mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi piaca; míg a nagysurány—lévai, illetőleg nagysurány—kálnai vonalnak főképp a nagysurányi cukorgyár biztosítaná a jelentékeny gazdasági hasznot.

Az Alkotmány és az Uj Lap. Testvérháború tört ki két katolikus napilapunk, az Alkotmány és az Uj Lap között.

A kath. közérdek nem engedi meg, hogy ez a háború tovább tartson. Az ellentétek elsimitása nem lesz nehéz, mert ha az Alkotmánynak igaza van abban, hogy az Uj Lap egyik legfontosabb kath. közügyünk, az Orsz. Néppárt választási küzdelmei iránt olyan lagymatag érdeklődést tanusít, melyet csak éppen hogy támadásnak nem minősíthetünk, de támogatásnak semmiképp sem tarthatunk; úgy viszont az Uj Lap igazságot állít, midőn azt mondja, hogy neki mint pártönkivüli lapnak a pártok tusái felett kell állania és nem szabad neki politikai részrehajlással az egyik, vagy másik párt szócsövéül oda szegődnie.

Helyes, legyen részrehajlatlan! A részrehajlatlanság azonban nem zárja ki az igazságot, sőt ellenkezőleg két ölelő karral nyúlik feleje.

Ámde nem igazság az, ha az Uj Lap ez évi május 13-ik számában Tiszának a néppárttól Aranyosmaróthon és Besztercebányán mondott szavait külön cím alatt: „Tisza és a néppárt” közli, egy szónyi kommentár nélkül és nem igazság az sem, ha f. évi május 18-iki számában ezekről a beszédekről azt mondja, hogy Tisza koncilians szavakkal a néppárt és a munkapárt között a találkozási pontokat kereste.

Mikor az ifjú férj elhelyezte nejét a kabinjában, fölment a földszetre. Rémülettel vette észre, hogy egy sereg ember toiakodik köréje — azt hitte, azok is hitelezők. Szerencsére azonban csak — hírlaptudósítók voltak.

Tudományos apróság.

Miért nem volt látható az üstökös?

(Az ó-gyallai, greenvichi és toledói csillag vizsgáló intézetek tudósítása.)

Az egész országban, de sőt az egész világon lesték f. hó 19-én hajnalban a Halley-üstökösöt, de az csak nem mutatkozott.

Nyitrán a kíváncsi emberek a legkülönfélébb véleményeket hozták fel annak indoklására, hogy miért nem volt látható az annyit emlegetett kométa.

Pedig kár e felett a fejünket törni, a dolog nagyon egyszerű.

A Vénus bolygó közel jött az üstököshöz, a mint ezt a csillagászok már jóval előzőlt megjövendölték. De az még nem lett volna baj, hanem a kacér csillag beleszeretett az üstökösbe s hogy annál nagyobb hatást keltsen, modern női kalappal piperázta fel magát.

Ettől pedig nem egy üstökös, hanem az egész széles világeget sem lehet látni...

A konciliáns modernak különös formája az, a mikor egy pártról, mely soha felekezeti érdeket nem tölt előtérbe és soha felekezeti érdeket nem sértett, azt mondják, hogy a túlhajtott felekezeti szolgálatában áll. Pedig Tisza úgy Aranyosmárothon, mint Besztercebányán is, ezt állította a néppártól.

Ha az Uj Lap igazán részrehajlatlanul igazságos lap, akkor Tisza vádját, amely igazságtalan, vissza kellett volna utasítania. De nem tette, hanem kacérkodott Tisza beszédével és azt úgy kommentálta, mintha Tisza részén volna az igazság.

Legyen tehát az Uj Lap valóban az, aminek mondja magát: részrehajlatlanul pártonkívüli lap és akkor az Alkotmány nem akaszt vele tengelyt, mert az Alkotmánynak és a Néppártnak annyira érdeke a részrehajlatlan igazság, hogy aki igazságos velünk szemben, az már támogat is minket.

Ha azonban az Uj Lap az ő pártonkívüli állását arra használja fel továbbra is, hogy munkapárti hajlamokat dédelgessen az igazság rovására, akkor a kath. közvélemény a t. lapnak nem mondhat mást, csak azt: Nem kérünk belőle!

A központi választmány ülése.

Nyitramegye törvényhatósági bizottságának központi választmánya folyó hó. 18-án tartotta a választásokat előkészítő ülést, melyen kiküldettek a választási bizottságok. A választás napját június 1-ére tűzték ki.

Turchányi Ödön alispán egy kész listával jelent meg az elnöki székben s a kezében levő papírosról egyszerűen leolvasta a neveket. A mint egy-egy név elhangzott, Sporzon Ernő választmányi tag nyomban elkialtotta magát: elfogadjuk, a mire az alispán, a nélkül, hogy kérdést intézett volna a választmányhoz, vajjon magáévá teszi-e az előterjesztést és a nélkül, hogy csak egy pillanatig várakozott volna, rányomta az előterjesztésre a hivatalos pecsétet: Határozatilag kimondva.

Hozzászólásról az ülésen szó sem lehetett, az különben is hiábavaló lett volna, mert az állandó választmány túlnyomó nagy többsége ó-liberálisokból áll, a kiknek most Crausz István a fejk, lelkök és mindenök.

Mezey Gyula választmányi tag nagynehezen megis leleketet vehetett annak kijelentésére, hogy a választási kiküldöttek névsora *tendenciával* van összeállítva. Ez való igaz. Egy-két kivétellel az egész névsor notórius ó-liberálisokból áll, a kik között akárhányszor a multból jól ismert rémalak található. Ezeket gonosz célzatossággal azokba a kerületekbe küldték ki, a hol a 98-iki választásokat akarják megismételni.

Az intranzigens liberalizmus korhadt, nemzetsorvasztó erkölceitől mást nem is várhattunk, mint a bizottsági listának ilyen célzatos összeállítását. Mi szemébe nézünk a nyitramegye eszeveszett terror és romlottság minden kísérletének. Az intranzigens liberalizmus jogtiprásával szembe helyezzük az *intranzigens törvénytisztelt* paizsát. Jogi, politikai és társadalmi fegyverekkel módunkban lesz minden igazságtalanságot, minden erőszakot a legszigorúbban megtorolni.

A kiküldött választási elnökök a következők: Nyitra Dr. Gyurky Géza, küldöttségi el. Árpási Imre. Érsekujvár vál. el. Tóth Lajos (!) k. e. Barák Imre. Vágvecse vál. e. Zmertich Iván, k. e. dr. Tenczer Gyula. Vágújhely vál. e. dr. Hückl Ernő. Privigye vál. e. dr. Chemesz István, k. e. Knogler Gusztáv (!) Zsámbokrét vál. e. Soóky Ödön, k. e. Géczy József. Verbó vál. e. Pfauzer Lajos (!) k. e. Bobok Géza (!) Szakolca vál. e. Csemniczy Géza (!!!) k. e. dr. Uzsonyi Kálmán. Nagytapolcsány vál. e. Lénárd Sándor (!) k. e. dr. Kieska Emil. Szemicz vál. e. Vinkler Gyula, k. e. Buzna Emil. Galgócz vál. e. Fodor József, k. e. Polányi József,

Ujdonságok.

Személyi hír. Dr. Batthyány Vilmos gróf püspök, a nyitrai egyházmegye kormányzója f. hó 17-én fejezte be trencsénmegyei bérmutját s visszatért székhelyére Mocsokonra.

Vágner prelátus betegsége. Vágner József prelátus, nyitrai prépost kanonokon, a ki már hosszabb idő óta betegeskedik, a mult hét elején az aggkori gyengeségnek olyan aggasztó jeleit mutatkozta, hogy környezete a nagybeteg kanonokot, állapotának megfelelő ápolásban nem volt képes részesíteni s azért a nyitrai kórházban helyezték el. A köztisztelőnek örvendő prelátus iránt általános a részvét s tisztelőinek nagy része abban az egy óhajban egyesül, vajha őt minél előbb újra egészségesnek láthatná!

Elöléptetés. Bíró Béla szakolcai magy. kir. adóhivatali ellenőrt felettes hatósága a napokban főellenőrre léptette elő.

Eljegyzés. Fischer Gyula, vezérkarhoz beosztott m. kir. honvéd főhadnagy eljegyezte Petrikovits Vilma úrhölgyet Nagyfajkúrtról.

Az esztergomi egyházmegyéből. Bokor Ernő totmegyeri, Halász József nagysúranyi, Ochaba Pál holicai s. lelkészek jó sikerrel tették le f. hó 9-én a prosynodális vizsgát.

Áthelyezés. A király megengedte Chmielovszky József nagytapolcsányi és dr. Keblusek Imre vágsellyei kir. járásbírói albiráknak saját kérelmükre leendő kölcsönös áthelyezését. Chmielovszky Józsefnek Nagytapolcsányból való távozását veszteséget jelent abban a körben, hol szerették és nagyrabecsülték kiváló úri modoráért és tekintet nélkül mindenkiel szemben tanusított gavallérosáért. Hogy némiképp leróhassa halálját a kath. legényegyesület, mint értesülünk jövő hét csütörtökjén bucsuestélyt rendez.

Halálozás. Sziebert Lipót lovászi föld-birtokos folyó hó 20-án elhunyt. — Nyugodjék békében!

Érettségi vizsgálatok. A nyitrai főgimnáziumban a mult hét első napjaiban tartattak az írásbeli érettségi vizsgálatok. A szóbelire a tankerületi főigazgató f. évi június hó 7. 8. és 9. ik napjait tűzte ki.

Értesítés. A nyitrai m. kir. adóhivatal hivatalos óráit f. évi május hó 15-től kezdődőleg további intézkedésig d. e. 7 órától d. u. 1 óráig tartja.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának megújítását a kath. közönség, benső vallásos érzéséből kifolyólag olyan hitéleti érdeknek tartja, a mely az áldozatkészség megnyilvánulását a lelkesedésig fokozott mérvben érdemli meg. Sőt más vallásnak sem zárkoznak el a kath. közönség kegyeitől dédelgetett szent hajléknak újabb felékesítése elől.

A mult hét folyamán a következő adományok folytak be:

Végh I. ovodás gyűjtése: Bauckády B. 2 kor. Végh L. Chemesz R.-né, N. N., Poór, Rasskóné, Faschler F.-né 1-1 kor. kisebb adományok összege 4-10 korona. Összesen 12-10 korona.

Polinszky L. gyűjtése Kassán: 17 korona. Bieliczky M. gyűjtése: Simátsek I.-né, N. I., Isten nevében 5 5 kor., Dérlaki I. 3-33 kor., Bartaki I. 3 kor. Harmath A., N. N., N. N., Dr. Pazár Z., Bieliczky E.-né, Bieliczky M., Konrád F., Langmáhr M., Faschler F. 2-2 Dr. Ötvös A. 1-23 kor., Bódy A., Dr. Fabuss B., Dr. Kopp T., Pojtek A., Dr. Csárszky L., Dr. Schik A., Lányi S., N. N., Várszeghy N., Kiss M., Bieliczky J., Bieliczky Gy., Ferenczi I., Nurnsee L., Höllrigl A., Babó A., Fehérvári G., Deseő D., Fischer Gy., Benes I., Talcsik K. 1-1 kor., kisebb adományok összege 70 fill. Összesen: 64-26 korona.

Rencz I. gyűjtése: 16 kor. Kazetsky I. gyűjtése Ujpesten: 24 korona. Jelen kimutatásunk szerint 133.36 korona. Hozzáadva a lapunk május 15-iki számában kimutatott 3712.36 kor.-hoz, lesz főösszeg 3845.72 korona. — Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

Tanítói gyűlés. F. hó 11-én a nagykosztolányi esperesi kerület tanítói kara *Jedinek* Tivadar tanfelügyelő esperes elnöklete alatt tartotta évi gyűlését Pöstyénben. A gyűlés, mint mindig, most is nagyon jól sikerült. Itt is beigazul az, hogy minden a vezetéstől függ. A kerület buzgó esperesének érdeme, hogy a gyűlések oly

tartalmasak. A kör különben a nyugalomba vonult *Kauka* nagykosztolányi kántortanító helyébe új világi elnököt választott *Smeringa* Antal vörösvári kántortanító személyében.

A FMKE Koros községi óvodájában folyó évi május hó 16-án d. u. „Tanítói-jutalomalap” javára megtartott ünnepélyen felül-fizettek: Br. Forster-család 17 k. 50 f., N. N. 4 k. 50 f., Dr. Petrikovits 2 k., Dr. Donelli 2 k., Koros és vidéke hitelsz. 4 k., Keller-család 2 k., Petrovits 50 f., Ekstein N.-né 50 f., Reichenhal V.-né 50 f., R. J.-né 50 f., Wolfstein 50 f. Tiszta jövedelem 34-50 kor.

Sétaffy Gyula szabad lábón. A kuttii gavallért, Setaffy Gyulát, a ki a Koch Emil brünni százados terhére elkövetett család vádja miatt a nyitrai kir. törvényszék fogházában le volt tartóztatva, a törvényszék vádtanácsa szabad lábára helyezte.

Választási mozgalmak. A forrpontra emelkedett országszerte a választási mozgalmak és küzdelmek hevülete. A nemzetinek nevezett munkapárt jóvoltából alaposan fel van dűlva az ország békeje még olyan vidékeken is, ahol a választás a legnagyobb csendben mehetett volna végbe, ha a munkapárt az ő eszközeivel, etetés-ítás-vesztegetés és hatalmi nyomással bele nem nyúl a nagy többségükre nézve ellenzéki kerületek dolgába.

Nyitra.

A munkapárt jelöltje *Thuróczy* Vilmos volt főispán, val. belső titkos tanácsos f. hó 16-án pünkösdi hétfőjén mondott programbeszédet Nyitran a Schiller-szálló kertheiyiségében. A beszédben az ismeretes munkapárti szálló igéket hangoztatta: Dolgozni akarunk, produktív munkát akarunk végezni, a szabadelvűség jegyében, a koronával való teljes egyetértésben stb.

A programbeszéd után jó dolguk volt a vidékről berendelt választóknak, akiket nyomban piros tollakkal cifráztak fel és a jelölt zászlóival s egyéb áldással is elláttak. Volt közöttük egy csapat, melynek a lelkesedéstől felvillanyozott tagjai a tormosi szőlők alatt zászlórudakkal látták el egymást.

Thuróczynek ezidő szerint még csak *Mérey* Lajos az ellenjelöltje, aki az agitációt ügyes számítással az utolsó napokra hagyta.

Érsekujvár.

Talán nincs az országban kerület, melynek jobb képviselője lehetne mint volt az érsekujváriak dr. Kovács Pál személyében. Vallás- és pártkülönbég nélkül tett annyi jót, a mennyit emberileg egy kerület érdekében tenni lehet.

Ámde Kovács Pál néppárti s így nagyon természetes, hogy az egyéni kedveltsége, ráteremtsége nem jöhete tekintetbe a választásoknál egy olyan kerületben, a melyben a munkapártnak életképes gyökérszála volna, mert hisz a politika pártok szerint alakul s a politikai állásfoglalásnál nem a személyes, hanem a pártzempontok az irányadók.

Csakhogy az érsekujvári kerületben a munkapártnak nincs talaja, ott néppárt van, és van egy elegendő tekintélyes függetlenségű frakció. Ez azonban nem számít azoknál, a kik a néppárt elleni gyűlöletöknek mindent feláldozni készek: a választó polgárok nyugalmát, a kerület békejét, egész községek és vidékek jólétét. Így jött rá néhány, magát munkapártinak valló ember arra a gondolatra, hogy dr. Kovács Pálnak ellenjelöltet állít és sikerült is erre a teljesen meddő erőlködésre megnyerni ifj. gróf Teleky Józsefet, a ki majd meg fogja tapasztalni, hogy az érsekujvári kerületben dr. Kovács Pállal szemben, mekkorát lehet bukni.

Az egész mozgalomban leginkább csodáljuk dr. *Rabár Endre* szereplését, a ki eddig az érsekujvári kath. társadalmi élet egyik vezető tényezője volt. Vagyunk annyira türelmesek mindenkinek a politikai meggyőződésével szemben, hogy nem ócsárolunk meg senkit sem azért, mert nincs velünk egy politikai párton. De ha valaki súlyt fektet arra, hogy a politikában is a keresztény elvek érvényesüljenek, ha valaki hiva a nyugodt, békés nemzeti és társadalmi fejlődésnek, akkor erkölcsileg lehetetlennek tartjuk azt, hogy az illető egy bevallottan keresztény politikai iránynyal szembehelyezkedjék; lehetetlennek tartjuk azt, hogy egy ilyen szembehelyezkedés kedvéért még egy nagy és népes kerület békejének a megbontásához is közreműködjék.

Már pedig dr. *Rabár Endre* — úgy tudjuk legalább — súlyt helyez arra, hogy a politikában

is a keresztény elvek uralkodjanak. A gróf Teleky József jelölését ajánló beszédében dr. Rabár Endre hangsúlyozva emelte ki azt, hogy „a jelölt vallásos kath. irányban nőtt fel, de Krisztus tanítása szerint türelmes minden felekezettel szemben.” (Mintha mi néppártiak legalább is nyársra akaránk húzni minden nem katolikus embert!)

Továbbá dr. Rabár Endre bekeszerető ember, ezt számtalanszor kimutatta.

Akkor hát hogyan vállalkozhatott egy olyan szerepre, a melynek semmi más célja nincs, mint állást foglalni azon párt ellen, a mely már csaknem két évtizede az ország népének jólétéért a keresztény szellem egyetemesen boldogító elveivel küzd; és hogyan vállalkozhatott olyan szerepre, a melynek a következménye nem lehet más, mint egy elkeseredett, a kerület békéjét feldúló választási harc? Dr. Rabár Endre nagyon jól tudja, hogy az érsekújvári kerület választóinak túlnyomó nagy többsége néppárti érzelmű. Egy ilyen kerületbe minden ok és cél nélkül nem dobja be a választási küzdelem csóvját az, a ki a közviszonyoknak békés fejlődését óhajtja.

A haza údve a legfőbb polgári törvény. Ezt a törvényt kis körzetekre is kell alkalmazni s a ki ezt teszi, az nem idéz fél harcot, a hol a köznek a javát harc nélkül is lehet biztosítani. Még egy kerületnek sem ártott az, hogy néppárti képviselőt választott, sőt inkább használt olyan mérvben, mint a hogyan más jellegű választás nem használt volna a népnek, mert a néppárti kerületekben, a mint ezt statisztikai adatokkal tudjuk igazolni, alakult meg a legtöbb *jóléti intézmény*.

De sajnos, nálunk a politikai gondolkodás annyira nélkülözi a mélységet, hogy a pártokat nem a működésök, szellemök, hanem közszajon forgó jelszavak szerint értékelik. A néppárt felekezeti, feudális, klerikális, ultramontán, reakcionárius párt — tehát pusztuljon.

Am, ha elpusztul, vele együtt pusztulnak el azok az értékek is, a melyeknek egyedül köszönhetjük, hogy keresztény népünk, ez a hazaföntartó törzselem, még mint nemzet él e hazán.

Galgóc.

Dr. Fodor Kálmán a kerület munkapárti jelöltje a két gócponton Póstyénben és Galgóczon mondott programbeszédeiben hangsúlyozta, hogy ő mint jó katolikus ember vallásáért mindig kész lesz szakra szállani. — Szép kijelentés, de a munkapártnak a keretei nem olyanok, a melyek a katolikus érdekek sikeres védelmét lehetővé tennék.

Rossz vért szült, hogy Fodor Tisza István gróf feltétlen hívének vallotta magát, úgy a választójog, mint a gazdasági önállóság tekintetében.

Vágocs.

A kerületben a néppárt lelkesen összetart. Pünkösdi két ünnepén *Ajtics-Horváth* Dezső valóságos diadalmenetben hordozta körül a néppárti zászlót Sellye, Királyfa, Hosszúfal, Soporna, Sempte, Köpösd, Patta, Baab, Úrmény, Ivánka, Salgó, Berencs, Lúki-Gergelyfal, Nagyfaló községekben. E községek népe egy pár, alig számbavehető eltevelyedetett kivéve, szín-néppárti.

Benedek Dezső munkapárti jelöltet, a kit különben csak néhány vágocselyei izraelita jelölt és a ki melleleg mondva izraelitából lett unitáriussá, egyébként pedig budapesti építési vállalkozó, Vágsellyén f. hó 16-án olyan diadalkapuvá váltak, a melynek az ekeségeiből bizonynyára egyet sem vitt el magával emlékül. Szégyenszemre kellett távoznia kétes múltú korteseivel egyetemben, kik miatt az intelligens zsidóság is elfordult tőle.

Még rosszabbul járt *Benedek* Farkasdon, a hol szóhoz jutni nem engedték, zászlóit elszedték, őt magát és embereit megfutamtították, úgy hogy azok az utánok iramodó nép dühe elől a rosz vetésekben kerestek búvóhelyet. A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy *Benedek* farkasdi fogadtatását maga *Crausz* István főispán készítette elő, az intranzigens liberalizmus módszere szerint, a mennyiben levelet írt a farkasdi ref. lelkésznek, Somogyinak, a privigei szolgabíró atyjának, a melyben azon óhaját fejezte ki, hogy *Benedek* farkasdi fogadtatása lehetőleg kordialis és impozáns legyen. — Hát volt is ilyen, de nem a fogadtatás, hanem a megfutamosítás.

Folyó hó 19-én 100 tagú küldöttség, melyet Polónyi Lajos és az úreghi plebános Schwertsig Antal hozott össze — Polónyi Géza kérte föl Érsekújvárot a kerület jelöltjének. Polónyi Géza fellépése épen olyan bántó érzelmeket támaszt, mint mikor a kártyánál a partner rossz színt hív.

Polónyi Géza személye néppárti körökben is rokonszenves, de ezt a rokonszenvet könnyen

eljárhatja, hogy ha egy régi néppárti kerület akar elhódítani. Különben itt talaja nincs. Nagyon kínos feltűnést keltett azért, hogy Schwertsig Antal úreghi plebános ajánlotta fel a küldöttség nevében Polónyi Gézának a jelöltséget. Látszik, hogy Schwertsig úr elfelejtette megkérdezni előzetesen Polónyit a litvallásos iskolákkal szemben eddig vallott felfogásáról. A ki az államosításnak híve — Majláth püspök körlevele s minden komoly katolikus meggyőződése szerint nem méltó arra, hogy egy néppárti kerület neki meghódoljon. Polónyi válaszában a jelöltséget elfogadását egyelőre függővé tette.

Vágújhely.

Dr. *Markhot* Aladár volt alkotmánypárti képviselő s jelenleg munkapárti jelölt, a kivel szemben *Victorisz* Miklós ó-liberális, Tiszának és Crausznak az embere lépett fel ugyancsak munkapárti programmal, pünkösdi vasárnapján mondotta el programbeszédét Vágújhelyen. A beszédben *Markhot* a kormánypárt belső viszonyait a következő nyilatkozattal világította meg:

A kormány a volt alkotmánypárti képviselőknél biztosította kerületi helyzetük respektálását. S a központi pártban mégis egy áramlat támadt *Markhot* ellen, mely a régi szabadelvű párti képviselőt akarta hivatalos jelöltként szembeállítani *Markhot*tal. Ezt gróf *Zichy* János megakadályozta, ismervén a kormány álláspontját, mely *Markhot* jelöltsége mellett nyilatkozott meg a minisztertanácsban. E körülményről az ellenpárt tudomást véve, gróf *Zichy* ellen tört, belekapaszkodva annak egri beszédébe és mint *Markhot* protectorát antiszemita váddal vádolta. Pedig gróf *Zichy* *Markhot* személyén keresztül tulajdonképpen a politikai korrektséget védelmezte meg.

A központi végrehajtó bizottságnak *Markhot* ellen történt állásfoglalása *Crausz* István főispán befolyására vezetendő vissza, a kinek mint intranzigens liberálisnak a politikai korrektségek bizony nem okoz fejfájást. Furcsa az, hogy egy főispán, aki a kormány bizalmi embere, ha már beleavatkozik a politikába, ott nem a kormány álláspontját képviseli, hanem a kormányon kívül álló klikk érdekeit szolgálja. Ez az intranzigens liberalizmus morálja.

A vágújhelyi *Markhot*-párt a programbeszéd után táviratilag üdvözölte a miniszterelnököt és gróf *Zichy* Jánost. Tisza és Crausz nem kaptak üdvözetet.

A munkapártban dühöngő egyetértés fejleményei elé a legszebb reményekkel nézhetünk.

Privigye.

A privigei kerületből írják: *Rudnay* Alajos diadalutjáról zengedeznek dicsőhymuszokat a drága pénzen fölfogadott pennarágók. Füllentések és kiszinezett álomlátások azok és nem más. A megvásárolt laputudósítók egyszerűen elsikkasztják *Bresztyenszky* Kálmán sikereit és fogadtatását és ráfogják, hogy azok a már pártja előtt is levitézlett *Rudnay*ot illetik.

Lehet, hogy egy liberális párti jelöltet nem fogad a nép oly ellenszennvel és oly csunyan, mint a gógós és elbizakodott *Rudnay*ot, pedig kortesútjait *Abaffy* és *Somogyi* szolgabírák csendőrök és huszárok fedezete mellett rendezik. A nép látni és hallani nem akarja a nagy súlyú és „népszerű” oltárnokot; kiveri a községekből; „diadalpapukat” emel neki rongyokból és szalmazsuppokból; vissza nem adható jelzőkkel illeti és mégis hódításról, diadalról, népszerűségről és fölkoszorúzásról ír a fölfogadott banda. Más jelölt, a kiben fikarcnyi önértet van, rég visszalépett volna, mert belátta volna, hogy *Bresztyenszky* pártjával szemben hiába való minden korteskedés. Nem úgy *Rudnay*. Ő még most is bízik, bár a zsoldos hada a handlovai, brusznoi, rásztochnói és németprónai csúfos kiveretése után elcsüggedt és szétugrott. *Rudnay* *Abaffy* és *Somogyi* szolgabírák biztatják és tüzelik. Ők a korteskedés vezérei és tervezői. Az ő engedélyükkel falvznak hét számra a jegyzők és a közigazgatási irnokok. Ők hozták *Privigye*re a huszárokat, ők kaszabolatják a népet, ha indulatának kifejezést ad. Magok ingerlik a népet, hogy abból töket kovacsolhassanak a néppárt ellen. A törvényt nem nézik, mert föl vannak biztatva a felsőbb hatóságtól.

Nézzük meg azonban *Rudnay*ot kortes útjában. Szombaton *Pollus* és *Kisprónára* indult fölbérelt kortes hadával. Mindkét községben élő ember nem mutatkozik, csak egy szalmazsuppból gyártott és rongyokba öltözött „prépost” várja a népszerű jelöltet, azzal a felirással: *Szervusz* Lojzo, mi kollegák vagyunk. És az eleven „kollega” visszafordítja szekere rúdját és szégyen nélkül vonul haza, útközben fölszedvén magára egy özőn abcúgot.

Pünkösdi hétfőjén *Németpróna* meghódítására

indul a népszerű és koszorús *Rudnay*. Szakadó záporban vonul a karaván *Abaffy*val az élén. Egy csapat csendőr és huszár kivont karddal kíséri a gyászmenetet. *Németpróna* népe lármával, abcúgólással és cserépfazekak „ropogásával” fogadja és meghallgatai nem akarja, bár *Abaffy* karhatalommal parancsolja összeretelni a népet. *Privigye*n a hazaérkező vert hadat pár száz főnyi nép szitkokkal és abcúgólással fogadja. A huszárok tiporták és vagdalták a tündetőket. Alig pihen ki azonban *Rudnay* a németprónai diadalút fátadalmait, másnap *Handlova* meghódítására indul. 30 kocsi — per 10 korona fuvardíjért — áll *Abaffy* lakása előtt. Ezekre ülteti fel a 10—20 korona napidíjért a fölfogadott korteseket, kik közt több a csibész, mint választó és vonulnak a hódító útra. Ez alkalommal nem *Spitzer* Arino ült *Rudnay* jobbán, hanem *Bresztyenszky* rokona *Kmetky* István. A privigei *Hosszú-utca* népe tudja, milyen fogadtatás dukál *Rudnay*nak, meg is adja neki. *Brusznón* asszonyok várják *Rudnay*ot és bár hízeleg nekik és „hriatóval” akarja megitatni, abcúgóják és kiverik a községből szolgabíróstól, huszárostól együtt. *Rásztochnón* ép így fogadják. No a handlovai fogadás leírása vonal alá, tárcába való. Ezt látni kellett volna. A község asszonynepsége cserépekkel, csengőkkel fölszerelve fülsiketítő lármában tör ki, miközben tombolnak és szitkokat szórnak *Rudnay*ra. Nincs ember, aki védelembe venné, nincs hatalom, mely itt rendet tudna csinálni. Valóságos utolsó ítélet volt ez a handlovai fogadás. A korteshad éhen, szomjan fogsikorogva kénytelen volt visszafordulni és ráadásul eltérni a privigei polgár asszonyok günyös „eljenzését”.

Igy füst *Rudnay* Alajos diadal-útja. Saját emberei pirulnak és restelkednek e miatt, ő azonban még most is bizik népszerűségében és nagy súlyában. Hiába mondják neki: *Ale* Lojzo nepachor sa, odstúp. — Nem lép vissza. Ő győzni akar — és bukni fog. A bukását *Handlován* pecsételték meg.

*

A fentebbi tudósításban leirt jelenetek annak a népszennyvedélynek a kitérésai, melyet semmiféle hatalom nem bír megfékezni, ha egyszer felkerécselték. Felkerécselték pedig a népszennyvedélyt a privigei kerületben a munkapárt jelöltjének az a vállalkozása, a melyben a nép a legnagyobb fokú erkölcselenséget látja és a mi még ennél is súlyosabb bűn a nép szemében, látja benne az üldözését annak a politikai iránynak, mely a nép szívéhez nőtt és annak a férfúnak, a ki a népert többet tett és többet fáradozott, mint *Rudnay* és az ő egész tábora együttvéve.

Nagytapolcsány.

A nagytapolcsányi kerületben csupa kapkodás a zavarba ejtett munkapártiak viselkedése. Embereik a bagolyhoz és denevérhez hasonlóan csak éjnek idején mernek belopódzni egyes falvakba. Helyenkint már 100 koronát kínálgatnak egy-egy szavazatért. A nép utalattal fordul el ezen csunya lelkű emberektől. Szülőviszkynek és embereinek kijutott már a záptojásból is. Hogy a jegyzők dolgozzanak, megígérték nekik, hogy *Szülőviszky* győzele esetén felviszik őket *Budapestre* a repülőgép-versenyre! *Markovics* főbíró nyíltan hirdeti, hogy akármily kevés is lesz a szavazatuk, nekik győzniük kell; ha szükséges lesz, másnap reggel is kihúzzák a szavazást. Mindazonáltal a néppárt győzelme biztos. *Finka* Gyula útja diadalút. *Bajnán*, *Radosnán*, *Rippényben*, *Csermenden* fejedelmi módon fogadták. *Pereszlyénben*, *Csekejen*, *Egerszegen*, *Vicsápápin* tartott programbeszédét alkalmából a nyi benderista és hiató, meg kocsi jött össze kíséretére, hogy az ország-utat két kilométernyire ellepték. A papok, négyet kivéve, lelkesen támogatják *Finkát*. Ekkora lelkesedés és a sikerbe vetett bizalom még nem volt tapasztalható eddig. *Szülőviszky* sehol sem ér el hatást, mert sem ő, sem a kísérei nem tudnak beszélni. *Finkát* *Fiebig*, *Grammantik*, *Janda*, *Bresztyenszky*, *Szmeccsányi* és *Vida* támogatják szebbnél szebb beszédekkel.

*Nyitra*baján gyönyörű ünnepelésben volt része *Finka* Gyula néppárti jelöltnek, hol a nép élénk helyeslése és lelkesedése mellett mondotta el programbeszédét, majd utána *Bresztyenszky* Kálmán mindvégig lebilincselő előadásban fejtegette a néppárt parlamenti működését. *Nagyrippényben* *Zsiska* Mihály plebános mutatta be *Finka* Gyulát a választóknak, majd *Gramantik* Ágoston szónokolt a nála megszokott elragadó lelkesedéssel, úgyannyira, hogy még a főbíró *Markovics* Alajos is megszólalt. A 80 községből álló kerület legnagyobb részét meglátogatta *Finka* Gyula s ahol elvette egy-egy munkapárti zászló lengett elhagyottan, azt is bevonták a néppárti jelölt programbeszédé után. Igen sok helyen diadal-

kapuval fehérbe öltözött leányok élén zeneszóval fogadták a néppárti jelöltet, például Nyitrai Ernő-t. A két díszkaput emeltek a jelölt tiszteletére. Sok község fehér lobogó alatt fog bevonulni a választásra. Nagytapolcsányban csütörtökön, Úrnapján delután fél 2 órakor fogja elmondani Finka Gyula programbeszédét, melyre Brestyenszky is bejelentette eljövételét. Nagydorvánban történt az az érdekes eset, hogy Szulyovszky Gusztáv munkapárti jelölt programbeszédét csak a gyerekek és asszonyok hallgatták meg, a választók pedig mind a községen kívül gyülekeztek össze s addig maradtak ott, míg Szulyovszky el nem távozott a községből. Panaszkodott is az asszonyok előtt, hogy szomszédjukat (t. i. Vitkőcon van Szulyovszky birtoka) se akarják meghallgatni, mikor ő látogatásával megtiszteli a községet. Járják már a százféle címen kitalált vacsorák, névnapok lakomák és nyári dísznótorok. Jácson rogyásig lakatták jól a szives házigazdák a Szulyovszky választókat, de a józan gondolkodású néppárti választók hűségesen kitartanak jelöltjük Finka Gyula mellett, kinek megválasztását már a munkapárti elemek is bizonyosra veszik. L.

Nyitrazsámbokrét.

Végre sok lótas-futás után itt is fogott a munkapárt egy jelöltet *Sporzon* Ernő személyében, akit még a zsidók sem látnak szívesen. Az úgynevezett jelölt értekezletét máj. hó 17-én tartották, a melyen a krencsi, zerdahelyi luteránusok, zsidók és a hivatalos személyzet volt képviselve. Az állomáson *Sporzon* nagy néptömeget várt, sőt beszédével is készült, de bizony Blaskovics Gyula pártelnökön kívül egy lélek sem várta, így a dikciónak el kellett maradnia. Magán a gyűlésen is a zsidók és jegyzők halkan egymást kérdezték: „Hát nem tudtak nekünk egy más embert küldeni?” A mikor az egyes parasztokat azzal kapacitálta, hogy hiszen a munkapárt és a néppárt között nincs különbség, az értelmesebb parasztok azzal ríposztítottak, hogy hát akkor ő minek lép fel? Az értekezlet után sorba jártak a sörös poharak, de a néppárti választók, a kik kíváncsiságból jöttek oda, a sört visszautasították, a mi a munkapártiakat kellemetlenül érintette. A mikor szíjjel mentek, „*Éljen Spárhelt Hernyó*” kiabálások között elvitték a zászlókat, de Zsámbokrétről kijöve, rudaikat összetördelték, mert a tömeg előtt a munkapárti jelvény nagyon veszedelmes ajánlat. Nagyon jellemző *Sporzon*ra nézve, hogy Zsámbokrét legjobban lázong *Sporzon* ellen, mert azelőtt *Sporzon* mindent elkövetett, hogy még a szolgabírói hivatal is elvétessék Zsámbokrétről.

Sporzon legnagyobb eredményt vár attól a nyomtatványtól, a melyet eddig 200 példányban csak tót szövegben nyomtatott és ez a címe: „*Pozdraveni volicsom Okolja Nyitra Zsámbokrét-kého.*” Még 500 dbot fog nyomtatni. Ebben elmondja, hogy mivel az idő rövidsége miatt már minden községbe el nem mehet, arra kéri a választókat, hogy olvassák el, és erősen hiszi, hogy ha azt elolvassák a választók, hozzá csatlakoznak. Dicsekszik a nyomtatványban, hogy ő már eddig is mi mindenféle jót tett Privigyén és a rudnói völgyben, csak az a hiba, hogy ott mindezekről senki sem tud semmit! Azzal is dicsekszik, hogy ő mennyire feldiszipolta a privigyei és a rudnói templomot, azért a püspök úr neki a rudnói templomban egy külön padot engedett csináltatni, a melyet ő élvez is. Azzal nem dicsekszik, hogy a belpatakiak is miért „szeretik” őt olyan nagyon!

Sporzon amióta Zsámbokrétben beszédét elmondotta, a merre csak megy, fűnek fának eldicsekszik, hogy beszéde milyen „*örüdi*” hatást tett a népre, de ezt mindenki mosolylyal fogadja. Érdekes az is, hogy az egyes kortések az egyes községekből mennyi sok munkapárti választót jelentettek be, mint „biztos”-at. Pedig a nagy számok csak arra valók voltak, hogy a 140.000 koronából, a mely összeget állítólag a főkorteshad „alkotmányos” költségekre kapott, minél nagyobb összeget kiesikarjanak, és ha a munkapárti választók száma jóval kevesebb lesz, mint a mennyit máj. 17. a hivatalos összeírás jelzett, akkor azzal fogják a választók elmaradását megindokolni, hogy a papok nagyon fanatizáltak a népet.

Utólagosan sikerült megtudnunk, hogy az egyes körjegyzők a körjegyzőségeik területéről a következő számú választókat ígérték *Sporzon* javára: belpataki 27; divéki 100; rudnói 70; belaudvarnói 80; nagybeléki 30; novaki 30; bossányi 80; kovarci 80; sissói 80; chinoráni 8; zsámbokréti 60; nadlányi 70. De egyuttal kérték az ehhez szükséges összegeket is, mert ingyen senki sem akar a munkapártért sem dolgozni, sem lelkesedni. Figyelmeztetjük a néppárti vezetőket, hogy a *nemzeti munkának* nevezett ezen lélekvásárlást lehetőleg ellenőrizzék!

Trencsén.

Bár nem tartozik szorosan a választási mozgalmak sorába, de összefügg vele Trencsénmegyének f. hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlése, melynek tárgysorozatába felvetették az országgyűlést összehívó királyi kéziratnak kihirdetése, s *Baross* Jusztin alispánnak ő Felsege által, a közügyek terén kifejtett érdemei elismerésül adományozott III. oszt. vaskoronarend jelvényének átadása, azonkívül két vicinális vasuti ügy.

A közgyűlés a nemzeti munkapárt részéről elég gyér látogatottságnak örvendett. A vármegyei néppárt szép számmal volt képviselve. A királyi kézirat kihirdetését a közgyűlés állva hallgatta végig, melyhez Szilvay István szólt röviden, kiemelve, hogy bár a jelen kormány alkotmányellenes bölcsőben született s az országnak semmit sem hozott, csak a lemondás politikáját, mégis üdvözlö a királyi elhatározást, mert az országnak legalább alkalma lesz megnyilatkozni a választások alkalmával, vajjon a minden jogról való lemondásnak ezt a politikáját helyesli-e vagy nem? A közgyűlés a királyi kéziratot tudomásul vette.

Elnöklő *Szalavszky* Gyula főispán, rövid beszéd kíséretében feltűzte *Baross* Jusztin alispán mellé a III. oszt. vaskoronarend keresztjét. Beszédjében bejelentette, hogy az ő előterjesztésére fordult a kormány figyelme a kitüntetett férfiú felé, s beszédje mégis nélkülözötte azt a bizonyos melegséget a kitüntetett alispánnal szemben, amilyent az ilyen aktus őszinte bensősége megkívánja. A kitüntetett alispán a nála megszokott száraz és színtelen hangon köszöntö meg a királyi kegy megnyilatkozását, a főispán jóakarátát s a közgyűlés érdeklődését.

Lange Kálmán trencsényi ügyvéd üdvözölte hosszú lére eresztett beszédében a kitüntetett alispánt, kiemelve érdemeit, s a *Baross* névnek az ország hagyományaiban élő, nemzeti munka szeretetéhez való hűségét. — Nem látunk a szívekbe s nem olvasunk a vesékbe, csak a külső jelekből következtetünk az érzelmek bensőségére s őszinteségére. A koalíció idejében volt Trencsén vármegyében egy bizonyos megyei tisztújítás. A megyei szövetséget pártok *Baross* Jusztin zászlaja alatt küzdöttek az alispáni székért. *Szalavszky* Gyula és társai, Lange Kálmán és adhaerensei alkották akkor a vármegyei duzzogókat s az elégedetlen elemet. Az időben *Baross* Jusztin nem kellett nekik; az időben *Baross* Jusztin ellen frontot alkottak; az időben *Baross* Jusztin ellen az elkeseredés elszántságával küzdöttek; az időben *Baross* Jusztint sem méltónak, sem érdemesnek nem találták az alispáni székre; s *Baross* Jusztin a szövetséget pártok kitartó s hűséges támogatásával *Szalavszky* Gyula s Lange Kálmán erős opposziója ellenére, lett a vármegye alispánjává. Azóta azonban a koalíció felbomlott, mert a nemzet javára a legminimálisabb fokra leszállított engedményeket sem tudta az osztrákoktól kieszközölni, s a nemzet jogait érvényesíteni; azóta a nemzeti munkapárti olcsó Jánosok kinalkottak föl s kaparintották el a rég sóvárgott hatalmat; azóta *Szalavszky* Gyula lett Trencsén vármegye főispánja; azóta *Baross* alispán elfordult előbbi barátaitól s behódolt *Szalavszky* Gyula s a munkapártnak; azóta Lange Kálmán s társai, volt ó-liberális duzzogókból, átvedlettek a hatalom csatlósáivá; s azóta szöktek fel *Szalavszky* s Lange előtt *Baross* alispán érdemei soha nem kepzelt magasságra.

A közgyűlés után bankett volt a kitüntetett alispán tiszteletére, melyen számosan dicsőítették a politikai kőklerék mutatványait.

Zsolna.

Smialovszky Valér dr. a zsolnai kerületnek Kossuthpárti képviselőjelöltje a pünkösdi ünnepek alatt Zsolnán és Rajeczen mondott programbeszédét, mely alkalommal a népszerű jelölt iránti régi rokonszenv impozáns erővel megüdvült. *Smialovszky* állása, a kit a kerület összes jobb elemei támogatnak — megingathatatlan.

Nagybicscsé.

Az ó- és új szabadelvűpárt egységét illusztrálja *Vörös* László volt darabont miniszternek Nagybecsényen tartott beszéde, aki gróf Zichy Jánossal szembehelyezkedve, azt fejtegette, hogy az 1848. XX. tc. rendelkezései a törvény által később bevett felekezetekre, tehát a zsidókra is vonatkoznak. — Most már *Holczmann* Lajosnak, aki ellen *Vörös* fellépett, vagy lépést kell tartani ellenfelével, vagy pedig agyon kell hallgatnia a *Vörös*-féle kijelentést. Az első esetben a kormány gyűlik meg a baja, ami egy hivatalos jelölthe nézve igazán baj volna; az utóbbi esetben a nagybecsényi zsidóság rokonszenvét veszti el, a mi reá nézve szintén elég nagy baj lenne.

Nagybecsényen különben van még egy harmadik jelölt is, dr. *Baross* Gyula. Ez ellen *Holczmann* azzal korteskednek, hogy szabadkőműves. *Baross* ezt tagadja s egy nagyobb társaság előtt kijelentette, hogy nem szabadkőműves és nem is ismeri a szabadkőművességnek valódi célját.

Sajnos, hogy ilyen megtévesztéseknek vannak kitéve a kerületnek jobb sorsra érdemes néppárti választói, a kik alkalmas jelölt hiányában öbe tett kezekkel kénytelenek nézni egy választási harcot, mely bizony a jelöltek egyikét sem ajánlja.

Vágbesztercze.

Szmrecsányi György, a vágbeszterczei kerület néppárti képviselőjelöltje a pünkösdi ünnepek alatt bejárta kerületének egy részét s mindenütt a nép leirhatatlan lelkesedésével találkozott. A jelölt, a kit utjában *Mednyánszky* László és dr. *Gyuriss* Emil volt képviselők és *Bartos* János kísérték a néppárt programját fejtegető beszédeivel nagyszámú hallgatóságának sok olyan tagját is megnyerte, a kik azelőtt a munkapárt felé hajlottak. A kerületi papság vallatva támogatja *Szmrecsányit*, a kinek fényes győzelme teljesen bizonyosra vehető.

Bimbóhullás. Kraszna Ilonka, Kraszna

Imre és Szeidl Ilonka 5 hónapos kis leánykája Nyitraegerszegen május 15-én meghalt.

Az iskolatestvérek ünnepélye.

Bár nem először esik szó a nyitrai iskolatestvérek ünnepélyéről, mégis meg kell emlékeznünk arról ez alkalommal, hogy május hó 16-án mint De de Salle szent János az iskolatestvérek alapítójának ünnepén páratlanul sikerült színielőadást rendeztek. Színr került *Reiff* Alajos iskolatestvér aligazgató Benedek című 5 felvonásos gyermekoperettje. Az operett belső tartalmától eltekintve, már maga a színpad dekorálása, a zenekar játéka is megkapó látványosság és élvezet. A színészgárda fegyelmessége, keresetlen játéka és szabatos előadása sok-sok élvezetes perccel szerzett a hallgatóságának. Az előadás 3 órakor kezdődött a szerző vezetése mellett, ez alkalommal először előadott pompás nyitánnyal. A szereplőkről egyenkint megemlékezni fölösleges, mert mind egyenkint és összesen derekasan megállták helyüket, különösen megragadta a közönség figyelmét Benedek (*Lévay* Béla), Anca, Benedek huga (*Láng* Kálmán), Hanzsi (*Neumann* Józsi), Gólyásné (*Margittay* Andor), Gólyás úr (*Lévay* István). A szindarabba szőtt magánénekek, kardalok mind a szerző mély talentumáról és fényes tehetségéről tesznek bizonyosságot. Mint értesülünk a szerzőnek két igen sikerült gyermekszínművét a Kis Pajtás gyermeklap nyomtatásában is megjelentette s ezáltal más iskoláknak is hozzáférhetővé tette e mesés szép játékokat. És azok a kedves jó iskolatestvérek lángoló buzgalmáról, önzetlen fáradozásáról ugyan mit is írjunk? Aki mind azt a nehéz apostoli munkát közvetlenül nem látta, szinte kételkedve fogadja mindezeket a híreket, amelyek eleven bizonyosságot tesznek mélyreható hazafias missziójukról. Szinte a semiből teremteték már is hírnevessé vált intézetüket s magyarság gócpontjává varázsolták rövid néhány év alatt Nyitrai kerületét a magyar nyelvhatártól jó távol eső községet. A közeledő jövő tanévben ismét egy hatalmas kulturális intézménnyel lesz gazdagabb az iskolatestvérek intézete, t. i. *kath. jellegű polgári iskolát nyitnak* elemi iskolájuk mellé. Ezen új intézmény felállítására szintén szükségesü követelménye az iskolatestvérek munkásságának. Elemi iskolás növendékeik számára már az intézet keletkezésekor internátust tartottak fenn, s jó sokan azon növendékek, kik az elemi iskolát elvégeztek, magánúton készítették elő a polgári iskolára. Ilyen magántanulójuk jelenleg is 79 volt. Ezeknek levezégtatása fáradságos és körülményes volt úgy a szülőkre valamint a növendékekre nézve, amit most meg fog szüntetni a megnyitandó polgári iskola. Már is hatalmas előkészületek folynak az intézetben a polgári iskola beállítására. A fentebb vázolt szindarab szereplői között többen polgári iskolai növendékek voltak s csakis így lehet megérteni, hogy a Benedek gyermekoperett majdnem 4 óras előadását kibírták az utolsó percig. Május 22-én, valamint 23-án az előadást megismétlik miért is ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. ps.

Zászlószentelés.

Szép ünnepély folyt le f. hó 16-án Pünkösöd hétvégén a Lipótvár melletti Zsúk községben. Ekkor szentelte meg az ottani önk. tűzoltók zászlóját, melyet *Bokor* Ernő tömegyeri s. lelkes adományozott földieinek, *Peczko* Antal nagybrestoványi esperes-plébános Bezák István manigai plébános és *Gyurcsánszky*

Demeter szentferencendi áld., valamint az ajánlékozó káplán assistenciája mellett. A zászlóanyai tisztet Tomkulják Janka kiasszony töltötte be. Az egész ünnepi szertartásnak ékessége a buzgó esperes-plébános szózata volt, melyben kiemelte az egység- és szeretetnek a symbolumát. Este az ottani szövetkezetben szép számú intelligencia és a nép nemes szórakozása fejezte be az emlékezetes napot.

Mikor látható a Halley-üstökös?

Május 20-tól kezdve már szabad szemmel is láthatjuk az üstökösöt. És pedig napnyugta után 8 óra 45 perckor a nyugati égbolton. Május 25-én a Halley-üstökös látható napnyugtától kezdve este 11 óráig. A többi napokon május 30-ig hasonlóképpen. Május 30-án a nap nyugati égbolton, napnyugtától kezdve este 11 óra 30 percig. Az üstökös a nyugati égbolton olyan alacsonyan fog állni, hogy csak a szabadban, vagy valamely magaslatról fogjuk láthatni. A hol a nap lenyugodott, és valamivel a láthatár felett meg fog jelenni az üstökös magja. Az első pillanatra úgy néz ki, mint egy állócsillag, de még sem teveszthető össze olyannal, mert az álló csillagoknál összehasonlíthatatlanul fényesebb és azon kívül olyan udvara lesz, mint a holdnak, amikor az est teljesen leszállt, akkor ezek a kisugárzások felveszik az üstökös csóvájának az alakját és a maga teljes pompájában lesz látható az üstökös. Május hó végéig a megfigyelés mindig könnyebb lesz, mert az üstökös emelkedik és így mindig magasabban lesz látható az égen.

Mi mindenre jó a képviselőválasztás? Trencsén megye felső részét sokáig igazlomban tartotta egy ragalmazási per, melyet Rada zsolnai főszolgabíró indított dr. Schüchtanz Ignác terhelési körörvos ellen. Schüchtanz ugyanis nyilvánosan olyan dolgokról vádolta meg a főbíró, a melyek ha csak tized részben is beigazolódna, Rada egy napig sem maradhatott volna meg az állásában. A vádló okmányokkal bizonyította vádjait s azokat a bírósághoz is beterveztette. A botránnyos ügyet az egész vármegye intelligenciája tárgyalta, de a per végtárgyalása egyre húzódtott s valószínűleg el is marad, mert a felek most a választások alatt — kibékültek. A közönség pedig amulva kérdezi, vajon még ilyesmire is lehetséges-e Trencsén megyében? Egy köztisztviselőt a nyilvánosság előtt az egyéni és tisztviselői becsületbe vágó, ezt a becsületet egyenesen megsemmisítő tényekről vádolják s mikor már a közvélemény alaposan fel van izgatva, akkor suba alatt intézik el a dolgot. Elhiszük, hogy a liberálisoknál a választások nagy érdekközösséget tesznek szükségessé, de a fentebb leírt eset mégis csak tülerős formája az érdektársi szolidaritásnak.

Az Élet. Egyre erősödő, egyre fejlődő kath. szépirodalmi folyóiratunk pünkösdi száma a következő érdekfeszítő tartalommal jelent meg: Várunk. Paz. — Ót lira, egy sáska és Alfieri. Fráter Aladár. — Május. Liseron. — Harmatos rózsza. (Regény.) Móricz Zsigmond. — Asuncion főváros. (Paraguayból.) Dr. Babarcsy Józsa Joldn. — Veszedelmes háztűznézés. Björnsterne Björnson. — Vagyódás. Bignio Béla. — Az utolsó szavak. Kosztolányi Dezső. — Schumann. Czenk. — Az utak végén. Bán Ferenc. — Művészet a ligetben. Szemesné. — Kultura: Szvorényi ünnep az egri főgymnasiumban. — Gáspár Imre: Kis városi szenzációk. — A svájci, művészek kiállítása. (M.) — Nemzetközi virágkiállítás (M. E.) — Az Élet: The King is dead... (C.) — Glosszák a hétről — Irodalom.

Az Élet előfizetési ára egy évre 20 korona, félévre 10 kor., negyedévre 5 kor., egy hónapra 2 kor., egyes szám 50 fillér. — Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28. szám.

Középiskolai katolikus fiúinternátus. Győrött még 1906-ban középiskolai kath. fiúinternátus nyílt meg, hogy falai között a tanulóják vallásérkölsős nevelés mellett végezhessek tanulmányukat. Az intézet azonban, melyben 30 növendék nyerhetett elhelyezést, csakhamar szűknek bizonyult. Ez okból a győri középiskolai kath. fiúinternátus-egyesület, mint az internátus tulajdonosa, elhatározta, hogy az intézetet kibővíti. A bővítés folytán 1910. szeptembertől kezdve az internátus 70 növendéknek adhat helyet. A növendékek 60 kor. havi díjat fizetnek. Ennek fejében teljes ellátást kapnak. Ez alatt értendő: lakás, ételmezés (reggelire kávé vagy tej, ebédre háromféle, vacsorára kétféle étel, uzsonnára kávé vagy tej, vagy gyümölcs), takarítás, mosás, fűtés, világítás, fürdő, orvosi kezelés. Akik az intézetbe fölvetetnek akarnak, folyamodványukat — mellékelve a keresztelési, egészségi és az utolsó iskolai

bizonyítványt — június 15-ig küldjék az Igazgatósághoz. Magát a folyamodást az internátus Gondnokához kell címezni. — Részletesebb felvilágosítással készségesen szolgál az Igazgatóság. (Győr, II. Rákóczy Ferenc-utca. 57. sz.)

Szinieladás. A tótmegyeri Népházban f. hó 16-án Pünkösdfőjén szinieladás volt. A kath. kör földmivelő ifjúsága zsúfolt nézőközönség jelenlétében előadta Rátkay L. 3 felvonásos népszínművét az „Arvalányhaj“-t. Az anyagi sikerrel még számottevőbb eredmény az, hogy a vegyesajkú közönségben ez volt az első magyar nyelvű szinieladás a földmivelő ifjúság részéről.

A sopornyai kath. iskola fejlesztésének kitolásáról lapunkban folytatott cikksorozat kapcsán arról értesülünk, hogy a községi képviselőtestület az iskola fejlesztését újból megszavazta s ezzel az ügy olyan fordulatot vett, amely annak további hirlapi tárgyalását egyelőre nem teszi szükségessé.

Congregatiói Otthon. A mai társadalom ujjáépítésének alapját csakis úgy vehetjük meg, ha a keresztyény hitelveket beleneveljük az Istenről és annak szent törvényeitől elszakadó emberiségbe. Omnia renovare in Christo! Mindent ujjáépíteni Krisztus szent nevében! De hogyan érjük ezt el? Csak úgy, ha az ország fővárosában egy Otthont építünk, a melyben a krisztusi tanoktól áthatott apostolok fiatalágunkat, a jövő reményét, buzgó példaadásukkal bevezetik az Igéret földére, a felnőttekben pedig állandó lelki-gyakorlat által ébren tartják az Anyaszentegyházhoz és az isteni törvényekhez való hű ragaszkodást. Ezen Otthon megépítését elősegíthetjük mindannyian, ha csak egyetlenegy sorsjegyet vásárolunk a budapesti Mária Congregatio Otthona javára rendezendő tárgysorsjátékokra. (Egy sorsjegy ára 1 korona.) Csekély áldozattal, a melynek talán már a közel jövőben is egy szép nyeregménytárgy lesz jutalma, így mindenki a nagy katolikus ügynek számottevő harcosává szegődhetik és nagy érdemeket szerezhet magának. Siessünk tehát mindannyian és illesszünk bele legalább egy követ a nagy társadalmi restauráció fundamentumába.

Serkentésül szolgáljon az is, hogy a felette értékes főnyereményen kívül még számos kizárólagosan műbeccsel bíró nyeregménytárgy van a kegyescélú játéktérbe felvéve: A főnyeremény 10,000 korona értékű 24 személyre szolgáló maszszív ezüst asztali felszerelésből áll. A nyeregmények közt első helyen áll a Pápa Öszentsége által küldött ajándék: egy rendkívül becses ezüst tea készlet, amelybe bele van véste Öszentsége monogramja is.

Nagy érdemeket szerezhet magának az is, aki sorsjegyeket terjesztés végett elvállal. És a sorsjegy terjesztő bizottság ezt nem is kívánja ingyen, hanem száz darab sorsjegy terjesztése után 30%, 101—500 drb. után 35% és végül 501—1000 drb. után 40% jutaleket fizet, megjelvezve, hogy a sorsjegyeket a terjesztőnek bizományba adja úgy, hogy a vételért előzetesen nem kell lefizetnie, hanem csak számadási kötelezettséggel tartozik a vállalattal szemben. Felvilágosításokat ad és sorsjegyeket küld a sorsjegy terjesztő bizottság (Budapest, VIII. Horánszky-u. 22.) Húzás 1910 június 13-án lesz! Terjesszük gyorsan a sorsjegyeket, hogy az Otthon felépítése halasztást ne szenvedjen!

Tűz. F. hó 11-én d. u. 1/4-kor tűz támadt Bajmócska községben, melynek rövid másfél óra alatt 22 lakóház, 8 csűr, igen sok gazdasági szerzősám, 4 darab szarvasmarha és több sertés esett áldozatul. A galgóczi tűzoltóság csakhamar megjelent a helyszínén, valamint az udvarnokiak is feckendővel, de az iszonyú orkánban tehetetlenül álltak a pusztító elemmel szemben. Ezen csapás következtében óriási nyomornak néz elébe e kis község amúgy is szegény lakossága, annyival is inkább, miután az egyre terjedő filloxa mellett az ezidei fagy által is érzékeny károsodást szenvedett.

Nyitraivánkán 19-én korra reggel hiába vártak látványosságot az égen csak a Mercur átvonulását lehetett látni, napkeltekor u. i. a nap középpontjában egy fekete pont volt látható. Kaptak ellenben szomorú szenzációt délben. Az egyik izr. bérlő fiának állítólagos gondatlan cigarettázása folytán kigyúlt egy pajta, melytől tüzet fogott egy lakóház és az egész község a tűzhöz rohant s ott volt elfoglalva, mikor egyszerre kiabálni kezdik, hogy a künn kertek mögött messze fekvő pajtáról a tűz átsapott a község kellő közepébe, átugorva a közelebb eső házsort. Adler Dávidnak egyik béres lakása gyuladt ki a kémény mellett, a melytől két náddal fedett s

egy zsindegy tetejű lakóház leégett. Fél 2-kor megjelent a nyitrai tűzoltóság Ronchetti Oszkár a csendőrség a cs. főhadnagy vezetésével is, kik a tűz lokalizálásában alaposan kivették részüket. Szerencsére egy ház sem égett be. A kár azért elég nagy, de biztosítás révén megtérül — sajnos, hogy épen a kárt vallott kis embereket illetőleg csak csekély mérvben.

Hátlen vámszedő. Sztruhár Ferenc városi vámszedő, ki a hid-utcai vámnál van évek óta alkalmazva, egy idő óta hűtlensül sáfarkodik a vámdíjak beszedése körül. A városba jövő tekerrel megrakott szekerek után járó 20 filléres vámbárcákat kétféle szakítja és csak az egyik felét adja a kocsisoknak, a 20 fillért azonban bevasalja rajtuk. A rendőrök a vámos ellen jelentéssel éltek.

Sertésvész. Czabaj községben a sertésállomány között napok óta dühöng a sertésvész. Mert Mihály nyitrai sertéskereskedő nem respektálva a hatósági zárlatot, f. hó 11-én fogta magát és sorra vásárolta a gazdáktól a sertéseket. A cabaji jegyzőség erről a nyitrai rendőrkapitányságot táviratilag értesítette, ki nyomban két lovasrendőrt küldött ki a kereskedő elé, hogy akadályozzák meg a sertések behozatalát. A rendőrök még a város határán feltartóztatták utjában a kereskedőt.

Megmérgezte magát. Sztruhár Mihály, ki a „Meteor“ moziban gépészi minőségben volt alkalmazva, f. hó 10-én délelőtt öngyilkossági szándékból kénsavval megmérgezte magát. A szerencsétlen embert ápolás végett a közkörházba szállították.

Talált dolgok. F. hó 10-én a nyitrai vásártéren egy nagy vászonponyvát és egy üres zsákot találtak a rendőrök. Tulajdonosaik a város-házán átvehetik.

Eltűnt leány. Szécsi András nagytapolcsányi vasuti kocsi-rendező 17 éves leánya, Mária, még a mult héten eltávozott lakásáról és azóta nyoma veszett.

Vigyázatlan kerékpáros. Hrcsek Mihály pékinas f. hó 19-én délelőtt az utcán járművel oly sebessen haladt, hogy a vele szemben jövő Hromnik Mihályné nem bírt neki kitérni. A kerékpár elütötte az asszonyt, ki ennek következtében karján és lábán kisebb sérüléseket szenvedett.

Elkobzás. Ernszt Sándor vicsáppáti földbirtokos f. hó 21-én tejet szállított Nyitrára. A 9 kanna közül az egyik olyannyira rozsdás volt, hogy a tej színe elváltozott benne. A városi orvos a kanna elkobzását rendelte el.

Gázrobbanás. Steiner Salamon kereskedő megye-utca 16. sz. alatti lakásának konyhájába gázt akart bevezettetni a főzéshez. Hogy a berendezés ne legyen költséges, a földszinten évek előtt létező Verebély-üzlet gázcsöveit akarta megtoldatni és az emeletre felvezetni. F. hó 10-én egy gázmunkást hivatott a gyárból, a csöveket megtoldotta és a gázrót ismét beállította az üzletbe. Amint az órát felnyitották, tapasztalják, hogy valahonnan ömlik a gáz. A csövek jól voltak elszigetelve, a gázmunkás sehogy sem bírt a dolgot nyitására jönni. Végre egy felszakadt tapetára akadt, a melynél tényleg legerősebb volt a gázszag. A papírt letépte, de csőnek nyoma sem volt közelben. Gyufát gyújtott és a tapetához tartotta. A gáz meggyúlt és nagy robbanás reszkettette meg az üzlet ablakait. Az állványok eltávolítása után látták, hogy a gáz egy még a régi Guttman-féle üzletből a tapeta alatt a falban felejtett cső nyitott csapján ömlött. A robbanás folytán néhány barkettvég tüzet fogott, de a tüzet csakhamar eloltották. A kár jelentéktelen.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
 TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
 ÜDIT-GYÓGYIT. * ÜDIT-GYÓGYIT.
 Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
 ORVOSILAG AJÁNLVA.
 FÖLERAKAT EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA
 KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.
 56. 4-03.

A sindolka kút. A napokban a kapitányságra panasz érkezett, hogy a Sindolka forrás kútja, melynek vizét a nyitrai közönség nagy része fogyasztja, rossz állapotban van és alapos javításra szorul. Minthogy a közönség érdekéről van szó, udvös dolog volna, ha a hatóság a kút körül észlelt fogyatkozásokat sürgősen pótoltatná.

Megszökött foglyok. A bucsányi esendőrség által több rendbeli betöréses lopás miatt elfogott és a galgóczi kir. járásbírósnak átadott Bangó István felszólélei és Herák József nagybrestoványi közvesztélyes cigányok folyó hó 11-én a galgóczi kir. járásbírósnak udvaráról egy őrizetlen pillanatban megszöktek. Üldözésükre a galgóczi esendőrség és a járásbírósnak alkalmazottai nyomban kivonultak, de elfogni nem tudták őket, mert Kaplat község erdejében elrejtőztek. Nevezett cigányok közül a bucsányi esendőrség által folyó 14-én éjjel Herák cigány Nagybrestoványban ismét elfogott és a kir. Járásbírósnak átadott. Bangó cigányt azonban még nem fogták el.

Megkerült katonaszökevény. A katonai hatóság megkeresésére a vágújhelyi főszolgabíró még a múlt év óta körözött Kiska Lajos 25 éves budapesti születésű péksegédet, mint katonaszökevényt. Kiska egy hatósági ügyből kifolyólag ép most tölti 8 napi fogházbüntetését a nyitrai rendőrségi zárkában. A büntetés kitöltése után a katonaszökevényt a rendőrség az illetékes hatóságnak fogja kiszolgáltatni.

Eltűnt, de megkerült fiú. Folyó hó 16-án délelőtt Szumecz Ferenc szellér-utcai lakos azzal állított be a rendőrlaktanyába, hogy három éves kis fia, Gyula, eltűnt. A kis szökevényt délután 5 óra tájban a Sindolkánál találta meg Gatyás József zobori lakos.

Talált cipő. Svecz Ferenc és Dosztál János felsőtabán-utcai lakosok f. hó 15-én a tornózi országúton, a vasúti órháznál egy pár női cipőt találtak. A cipőt a városházára hozták.

Kilőtte a szemét. Löwinger József és Wertheimer Antal nyitrai lakosok kis fiai együtt játszadoztak f. hó 10-én az udvaron. A kis Löwinger fia elővett egy játékszer puskát és az abban elhelyezett kis fadarabot oly szerencsétlenül lőtte társa felé, hogy a Wertheimer fiúnak még a helyszínén kifolyt a szeme.

A népszerűség titka. Mióta hirtelen kelt annak, hogy Löw Sándor budapesti érszerész (József-körút 81.) Trencsénepliczen üzletet nyit a fürdő-szezonra, egyre-másra érkeznek az üdvözlő levelek a népszerű érszerészhez. Löw népszerűségének minden titka abban áll, hogy a közönség pénzéért olyan ellenértéket nyújt, amely a legkényesebb igényeket is teljesen kielégíti. Üzletében a pontos kiszolgálás feltétlen udvariasság, szolid fix ár az elv s kiterjedt vevőkörre nőttön nő, mert érszerésükben soha sem csalódik, a trencsénepliczi új üzletét, úgy mint a budapestit is igazi művészi ízléssel rendezte be Löw, úgy hogy az valószínű látványossága a kies fürdőhelynek.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógyi gyógy- és borvíz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatása: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságuál, első sorban azonban bélrenyheségnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldónként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kénes savanyúvíz úgy szagánál valamint ízénél fogva a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyulánál Nyitrán*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 2-20.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkitűnőbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legeliterjedtebbje és az egész világon legelőnyösebben ismert.

Irodalom.

Arany veder. Költemények. Irta: *Erdős Renée*. A Szent-István-Társulat kiadása. Ára 4 korona. — Nem szokatlan jelenség az az irodalomban, hogy az előbb nagyon is világius felfogású írók lelkületében gyökeres változás történik,

önmagukba térnek s a megbánás, a vezeklés tisztítóúzen keresztül menve, egy új, tisztább és nemesebb életfelfogás hirdetőiként jelennek meg újra. Ez történt mintegy másfél évtizeddel a franciák nagy írójával: Copée Ferencsel, kinek diadalmas megtéréséből származó könyve „Az üdvözítő szenvedés“ gyönyörű és nagyértékű gyöngye a francia irodalomnak — s ez történt a legkiválóbb irónóval: Erdős Renéevel, a legszilajabb érzékiség s a pogány kicsapongás őserőjű, szinte fanatikus hívével, a ki ez év elején tért meg Rómában a katolikus vallásra s a ki egy páratlanul álló, csodálatos szépségekben bővelkedő költeménykötetben az *Arany vederben* számol be és tesz vallomást új érzelmeiről, lelke új állapotáról. Az érzés, melyből e dalok fakadnak, töleletesen tiszta és nemes, csak a kéz bizonytalan még egy kevés az új hangszer hurjainak megpendítésében. Am aki nemcsak e kevés és amugy sem nagyon felőlő — mondjuk — kifogásolható részletesekeket tekint, hanem az egésznek páratlanul magasztos, megindító és gyönyörűséges voltát szemléli, az megérti és meg tudja becsülni az *Arany veder* értékét és jelentőségét, melyből lapunk mai tárcájában egy hangulatos kis költeményt közlünk.

Telefon.

K. R. Koros. Levelében beismeri, hogy vasvilát ragadott a néppárti választók ellen. Ez a mi közleményünknek is a lényege. A részleteket illetőleg engedje meg, hogy annyi hitelt adhassunk tudósítónknak, a kit ismertünk, mint amennyit ön követel a maga számára, a kit nem ismerünk.

B. Sziklaszoros. Védekezése tulajdonképpen újabb igazságtalan támadás a néppárt ellen. Ha egyes képviselők ellen van kifogása, intézze el velők a dolgát, de ne kenjen rá a pártra olyanokat, a miket az soha sem vallott céljának és soha sem is követett el.

Többeknek. Panaszok érkeztek hozzánk a választói névjegyzékekben előforduló hibák miatt. Lesz még majd erről szó, most csak annyit jegyzünk meg, hogy az említett hibák alapján lehetetlen akár csak egy szavazatot is *érvényesen* elutasítani. A kuriai bíraskodásról szóló 158. §. 3-ik pontja ezt mondja: „A szavazásra jelentkezett választó, ha *személyazonossága máskülönbén megállapítható*, nevének, életkorának, vagy foglalkozásának hibás vagy *hiányos* bejegyzése miatt a szavazástól el nem üthető.“

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállíttatnak.

171. 26-52.

KRAMMER ADOLF ÉS FIAI CÉG

HID-UTCA 16. SZ. NYITRÁN TÓTH VILMOS-U. 39

Ajánlja legjobb minőségű

hordó- és palacksöreit

valamint dúsan felszerelt

épület-, tűzifa- és kőszén-raktárát.

162. 14-26.

Figyelem! Figyelem!

Megérkeztek:

Friss töltésű összes bel- és külföldi ásványvizek.

Szöllőkötöző fonál sodrott, Raffiánál erősebb és tartósabb.

Raffia legelsőrendű szép fonatokban.

Kékkő (Rézgálic)

peronoszpóra ellen való védekezésre legbiztosabb szer. — Fölülmulja a mindenféle ajánlott porokat.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.

128. 35-52.

Óvakodjunk a molyoktól!

55. 5-10.

Vigyünk szörme ruháinkat a nyári időnyre gondozás végett **Kenczler Lipót szűcsmester céghez, Nyitrán, Erzsébet-út.** Minden ruha tűz ellen biztosítva!

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szives figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 fillér.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat. Valódi francia olajból, kristály-üveg, tömjén, füstölő-szén, szurok-fáklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom. A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyújtok. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —

64. 2-15.

HROMY ANTAL

okl. kőmives-mester
és építési vállalkozó
NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legújabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat.

Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.

6. 20-24.

VEREBÉLY GÉZA
URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA
NYITRA, TÓTH VILMOS-U.

Kísérje kérem
állandó figyelemmel
a cég
KIRAKATAIT

s meg fog **győződni**, hogy
szép és jó minőségű
divatárúkat **jutányo-**
sabban mint e helyen,
sehol nem vásárolhat.
Ruhavásznak, zefirek, delének,
madejrák, batisztok, túllők, kitűnő
mosó kretonok remekválasztékban.
Legdivatosabb napernyők olcsó
árakban! Férfi, gyermek és fiú
szalma és panama kalapok óriási
választékban.

37. 9-0.

Jó házból való 3-4 közép-
iskolát végzett fiatalember
gyakornoknak felvétetik.

Gróf Esterházy Ferencz
pezsgőgyára Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos (édeses) } **jegyű pezsgőit,**
Aldomás (savanykás) }
Billikom (száraz) }
89. 13-26.

melyeket kizárólag az uradalom
somlói, neszemélyi, devecseri,
baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia
módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: Csernyák István Fia cég üzletében.
Vezérképviselő: KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.

Akinek fájós lába van
és mégis kényelmes,
jó és szép formájú **divatos cipőt**

akar viselni, az forduljon
Szöke Antal

ortopéd- és műcipészhez
Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21.
(Stefkovits-féle házban)
és tegyen próbarendelést. 45. 10-26.

Ceizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás
szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek.
Különböféle **cipő-krémek** állandóan raktáron tartatnak.
Cipőfelsőrészek mérték szerint a **legszébb**
és **legdivatosabb** kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász
Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen
megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női
fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e
szakmába vágó úri és női hajmunkát,
úgy mint hajbetétet, frizeteket, loknikat,
frufрукat, egész és félpárokákat, hajfona-
tokat minden színben, női fésülést, haj-
és szakálfestést, ugyancsak tyúkszem-
vágást jutányos áron. 129. 36-52.

Vesz vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szüksé-
ges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt,
szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb
hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben
állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE”
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, ugyanitt a
lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimadákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és

a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 20-52.